

# Luận bàn về tính chất và vai trò của xuất bản sách chính trị

ThS. TRẦN THỊ MAI DUNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: maidungxb@gmail.com

Nhận ngày 5 tháng 2 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 3 năm 2023.

**Tóm tắt:** Tính chất của xuất bản là những thuộc tính bản chất của hoạt động xuất bản, phản ánh qua quá trình xuất bản, chịu ảnh hưởng yếu tố thời đại và phương thức tư duy cá nhân. Ở góc độ truyền bá xã hội, xuất bản sách chính trị có tính chính trị, tính kinh tế và tính văn hoá. Ở góc độ truyền bá tư tưởng, xuất bản là công cụ mềm có sức thuyết phục mạnh mẽ, trực tiếp tác động vào nhận thức đối tượng. Nhận thức đúng đắn về tính chất, vai trò của xuất bản sách chính trị, hiểu biết về tính đặc thù của xuất bản sách liên quan chặt chẽ với xây dựng cơ chế, chính sách quản lý xuất bản cũng như vận hành của hệ thống xuất bản, đảm bảo cho xuất bản phát triển đúng định hướng, hiện thực hoá các giá trị.

**Từ khóa:** xuất bản; sách chính trị.

**Abstract:** The properties of publishing are the essential attributes of publishing activities reflected in the publishing process and influenced by the times and personal thinking methods. From the perspective of social transmission, publishing political books illustrates political, economic and cultural aspects. From the viewpoint of spreading ideas, publishing is a powerful persuasive soft tool that directly affects the audience's perception. Proper awareness of the nature and role of publishing political books and understanding its specificities are closely related to the development of mechanisms and policies for publishing management as well as the operation of the publishing system, ensuring that publishing develops in the right direction and realizes its values.

**Keywords:** publishing; political books.

## 1. Tính chất của xuất bản sách chính trị

Hội nhập quốc tế ngày càng rộng mở dưới tác động mạnh mẽ của toàn cầu hoá. Hệ thống xuất bản thế giới hình thành với sự kết nối giữa các quốc gia, châu lục, kéo theo sự lan toả nhanh chóng về văn hoá tri thức. Cùng với sự vận hành của cơ chế kinh tế thị trường, quá trình mở cửa, toàn cầu hoá và hội nhập đã mang lại những thách thức chưa từng có đối với việc giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc, ổn định chính trị, tư tưởng. Xuất bản sách chính trị là một bộ phận của xuất bản, nhưng là bộ phận xuất bản đặc thù nhất của xuất bản. Nghiên cứu về tính chất của xuất bản sách chính trị nhằm làm nổi bật tính chất đặc trưng chủ đạo,

coi đó là cơ sở, định hướng thực hiện xuất bản sách chính trị theo đúng quy luật của nó trong bối cảnh kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế. Tính chính trị, tính văn hoá và tính kinh tế được xem là kiềng ba chân, ba trụ cột của xuất bản sách chính trị.

### 1.1. Tính chính trị

Tính chính trị là một trong các tính chất cơ bản của hoạt động xuất bản. Và tính chính trị trực tiếp là thuộc tính cơ bản, nổi bật của xuất bản sách chính trị. Bất luận trong bối cảnh nào, bản chất của xuất bản sách chính trị là hoạt động văn hoá - tư tưởng ra đời trong xã hội có nhà nước, giai cấp. So với các lĩnh vực tri thức khác như khoa học tự nhiên, kỹ thuật, tri thức chính trị chính là sự thể

hiện tập trung, nổi bật tư tưởng của giai cấp trong xã hội, trong đó, tư tưởng của giai cấp thống trị là tư tưởng chủ đạo, định hướng. Tính chính trị trực tiếp trong xuất bản sách chính trị thể hiện ở phương thức tổ chức và nội dung xuất bản.

*Tính chính trị trực tiếp thể hiện qua phương thức hoạt động xuất bản.*

Phương thức hoạt động xuất bản chịu sự điều tiết và quản lý của Nhà nước. Thuộc tính chính trị trực tiếp của xuất bản sách chính trị là tính tư tưởng đặc trưng phản ánh hệ tư tưởng thống trị và ý chí chính trị của một quốc gia. Hệ tư tưởng đó phản ánh một cách có hệ thống và ý thức về hệ thống chính trị, mô hình kinh tế, cũng như định hướng các quan điểm chính trị, pháp luật, triết học, đạo đức, tôn giáo, nghệ thuật và các quan điểm khác.

Từ lịch sử phát triển của hoạt động xuất bản, chúng ta thấy rằng, một loại hình xuất bản phẩm chính trị đầu tiên trên thế giới □Biên niên sử hàng ngày□ra đời năm 59 trCN là kết quả của ý chí chính trị của người đứng đầu. Để làm suy yếu quyền lực của Thượng viện, Julius Caesar, người cai trị La Mã vào thời điểm đó, đã ra lệnh: Các thủ tục của Thượng viện và các cuộc thảo luận của người dân sẽ được biên soạn và xuất bản hàng ngày, nơi công bố sẽ là quảng trường công cộng. Mỗi người có thể sao chép xuống để lan truyền một lần nữa<sup>(1)</sup>. Nhà nước kiểm soát các nguồn lực và phương thức xuất bản sách chính trị và các phương tiện phổ biến chúng. Đây là biểu hiện rõ ràng của tính chính trị trực tiếp.

Các xuất bản phẩm chính trị tạo nên sức mạnh truyền thông mạnh mẽ. Sách báo chính trị đã song hành cùng thời kỳ Khai sáng châu Âu vào thế kỷ XVIII, cùng tham gia vào phong trào chính trị và các cuộc cách mạng phổ biến trong thế kỷ XVII, XVIII.

Sức mạnh của sách báo chính trị được phát triển cao độ dưới thời đại cách mạng vô sản. V.I.Lênin nhiều lần nhắc đến sức mạnh của sách báo cách mạng, sự cần thiết phải thành lập cơ quan ngôn luận của đảng. Cơ quan ngôn luận trung ương đại diện cho đảng công khai thảo luận mọi vấn đề chính trị. V.I.Lênin nhấn mạnh rằng: không

thể tiến hành cuộc đấu tranh chính trị nếu toàn đảng không thể bày tỏ ý kiến của mình về các vấn đề chính trị; và cũng không thể tổ chức được các lực lượng cách mạng, đưa lực lượng các mạng vào kỷ luật, phát triển hoạt động cách mạng nếu tất cả các vấn đề không được công khai thảo luận trên cơ quan ngôn luận trung ương của đảng<sup>(2)</sup>. Trong thực tiễn lãnh đạo Đảng Bônsevizh Nga, V.I.Lênin trực tiếp chỉ đạo công tác xuất bản sách, báo, quản lý cơ quan báo chí, xuất bản, thư viện, coi đó là công cụ để tổ chức cách mạng. Sự thống nhất giữa những người vô sản phải được xây dựng bằng sự hiểu biết chung. Đã không ít lần Người đề cập đến vai trò của xuất bản sách báo chính trị là cách thức để xây dựng và củng cố đảng, giúp đỡ những người vô sản giác ngộ đấu tranh cách mạng. Sách báo chính trị có sức mềm, thoát ly sự cứng nhắc của lối chỉ huy mệnh lệnh đơn thuần hay của một chỉ thị, một nghị quyết<sup>(3)</sup>.

Xuất bản sách chính trị ở Việt Nam đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam mang tính chính trị trực tiếp thể hiện ở tổ chức và phương hướng vận hành xuất bản. Đó là hoạt động xuất bản phải làm cho chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của nhà nước trở thành hệ tư tưởng, ý thức hệ vững chắc, bảo đảm sự thành công của con đường tiến lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Bên cạnh đó, xuất bản sách chính trị cần xây dựng thế giới quan, nhân sinh quan khoa học, tích cực, giáo dục đạo đức cách mạng, tinh thần quốc tế vô sản, vì độc lập, tự do, dân chủ và tiến bộ, công bằng và văn minh.

*Tính chính trị trực tiếp thể hiện qua nội dung xuất bản.*

Quyết định xuất bản cái gì, nội dung gì, phân phối ra sao từ trước đến nay là vấn đề cơ bản của xuất bản. Nội dung xuất bản sách chính trị rộng hơn, nhiều khía cạnh, nhiều yêu cầu, nằm ngoài nội dung của tác phẩm, của tác giả. Đó là quá trình tìm kiếm, lựa chọn đề tài, tác giả, đánh giá tác phẩm và sửa chữa tác phẩm theo định hướng tư tưởng xác định, bảo đảm xuất bản phẩm ra đời đúng thời điểm, phát hành nhanh, rộng đến công

chúng có nhu cầu. Trong mỗi thời kỳ lịch sử nhất định, đề tài, chủ đề tác phẩm được lựa chọn để xuất bản gắn liền với nhiệm vụ chính trị, được định hướng bởi hệ tư tưởng thuộc về giai cấp lãnh đạo. Ví như thời đại La Mã, Caesar là người quyết định xu hướng chính trị của xuất bản La Mã cổ đại. Bước sang thời kỳ trung cổ, chức trách đó lại chuyển giao cho giáo hội và tu viện sao chép sách. Thời đại Khai sáng và cách mạng tư sản nổ ra ở châu Âu, giai cấp tư sản bắt chấp chế độ kiểm duyệt nghiêm ngặt của nhà nước, bí mật xuất bản các tác phẩm tiên bộ của các nhà triết học Ánh sáng.

Thời đại cách mạng vô sản, tính chính trị không tồn tại độc lập, riêng lẻ. Tính chính trị hoà quyện tính nhân dân để gia tăng hiệu ứng lan toả của xuất bản phẩm đến số đông nhân dân. Chính nhân dân mới là người cải tạo và viết tiếp lịch sử. V.I.Lênin cũng từng bàn về sự cần thiết tuyệt đối và cấp bách phải xuất bản những sách báo dân chủ xã hội phổ thông rộng rãi cho mọi tầng lớp nhân dân, đặc biệt là quần chúng giai cấp công nhân<sup>(4)</sup>.

*Cần lưu ý rằng, tính chính trị trực tiếp của xuất bản sách chính trị không phải là sự áp đặt chủ quan, một phía từ giai cấp thống trị. Sự lan toả của nội dung tư tưởng chính trị cần một xuất phát điểm khoa học.* Nghĩa là nội dung của sách chính trị phải là kết quả của quá trình miệt mài lao động khoa học, bằng những phương pháp cụ thể khám phá thực tiễn xã hội, từ đó tổng kết thực tiễn, đưa ra các nhận định, khái quát thành lý luận định hướng các hoạt động xã hội. Thoát ly khỏi khoa học, chính trị mất đi nền tảng vững chắc để thuyết phục công chúng.

Như vậy, tính chính trị trực tiếp là thuộc tính bản chất của xuất bản sách chính trị. Trong mối liên hệ phổ biến và phát triển, tính chính trị quan hệ trực tiếp với tính khoa học, tính nhân dân tạo nên mối quan hệ tổng hoà của xuất bản sách chính trị. Trong đó, *tính chính trị là hạt nhân, tính khoa học là nền tảng, tính nhân dân là sức mạnh.*

### 1.2. Tính văn hoá

Tính văn hóa của xuất bản là thuộc tính chỉ sự phản ánh văn hóa, truyền bá văn hóa và ảnh hưởng

văn hóa. Đó là thuộc tính cơ bản phân biệt hoạt động xuất bản với các hoạt động kinh tế nói chung. Nội dung được xuất bản bao gồm thông tin và kiến thức - kết quả của quá trình cô đọng văn hóa tinh thần của con người, đáp ứng được nhu cầu văn hóa tinh thần của người tiêu dùng. Bất luận trong kinh tế thị trường, hội nhập, sách không phải là hàng hóa thông thường, mà là văn hóa phẩm.

Sách chính trị là một loại văn hoá phẩm đặc biệt. Bởi quá trình sản xuất nội dung sách chính trị là một quá trình chọn lọc và tối ưu những giá trị tinh hoa của tư tưởng chính trị, là kết tinh trí tuệ tinh hoa của dân tộc, quốc gia hướng tới sự tiến bộ của xã hội loài người. Tính văn hoá thể hiện trong toàn bộ các khâu của xuất bản, từ việc lựa chọn chủ đề, tổ chức biên soạn, đến biên tập, in ấn và phát hành.

Nội dung văn hoá của sách chính trị thể hiện ở giá trị tư tưởng. Hệ tư tưởng giai cấp tiên bộ tiêu biểu cho tư tưởng, văn hoá thời đại. Khi xã hội loài người đã trải qua hàng nghìn năm kiếm tìm một chế độ dân chủ tiên bộ, lúc này, những giá trị truyền bá trong sách chính trị không chỉ là công cụ thống trị tinh thần, bảo vệ địa vị quyền lợi hẹp hòi giai cấp, mà còn là sự biểu hiện của nội dung tư tưởng, văn hoá tiên bộ của nhân loại. Đó là nền tảng, kim chỉ nam trong mọi hoạt động sáng tạo văn hoá tinh thần.

Tính văn hoá thể hiện trong sách chính trị thông qua hoạt động sáng tạo tinh thần của tác giả, hoạt động chuyên môn của biên tập viên. Với xuất bản hiện đại, sự ra đời của xuất bản phẩm là sự giao thoa tư tưởng giữa biên tập viên và tác giả. Tác phẩm sáng tạo thể hiện cái tôi của bản thân tác giả, thể hiện giá trị tích lũy tinh thần của tác giả nhiều tầng, nhiều lớp. Căn cứ vào yêu cầu của nhiệm vụ chính trị, nhu cầu tư tưởng và giáo dục tư tưởng công chúng, biên tập viên quyết định các vấn đề liên quan đến xuất bản như: Chọn đề tài, chọn chủ đề tác phẩm để xuất bản? Xuất bản vào thời điểm nào? Hình thức nào? Hướng đến đối tượng nào? để có thể phục vụ nhiệm vụ chính trị. Biên tập viên là người đứng ở vị trí □ người gác cổng □ để lựa chọn, đánh giá tác phẩm và đưa ra quyết định xuất

bản. Tính chính trị và tính văn hoá thống nhất trong sách chính trị. Nguyên tắc này phải trở thành nguyên tắc định hướng trong hoạt động biên tập xuất bản sách chính trị.

Quá trình phổ biến sách chính trị vừa là quá trình truyền bá tư tưởng cũng là quá trình phổ biến văn hóa. Xét trong phạm vi dân tộc, quốc gia, đó là quá trình phổ biến giá trị chính trị tư tưởng được xây dựng dựa trên đặc tính lịch sử, chính trị của dân tộc, quốc gia đó. Tư tưởng chính trị là một bộ phận của văn hoá quốc gia. Xét trong phạm vi thế giới, văn hoá luôn có sự giao thoa và tiếp biến, dòng chảy của văn minh không ngừng vận động, lấp đầy những khoảng trống, để nhân loại cùng hưởng thụ những giá trị văn hoá, văn minh tiến bộ. Vì vậy, giá trị tri thức của sách chính trị không chỉ chứa đựng giá trị của dân tộc mình mà còn chứa đựng những giá trị văn hoá mang tính nhân loại mà giai cấp, dân tộc nào cũng cần đến. Nội dung sách chính trị phản ánh tính chính trị, quan điểm giai cấp nhưng cũng không chỉ đóng khung trong việc phục vụ nhiệm vụ chính trị cụ thể, trước mắt, mà nó còn hướng vào xây dựng, bảo tồn và phát triển văn hóa dân tộc, kế thừa và phát huy tinh hoa văn hóa nhân loại.

Quá trình tiêu dùng sách chính trị là một quá trình tiêu dùng văn hóa. Độc giả lựa chọn và mua các sản phẩm đã được công bố theo nhu cầu tinh thần của chính họ. So với hàng hóa nói chung, quá trình tiêu thụ văn hóa phẩm không phải là một quá trình tiêu dùng vật chất. Đó là quá trình diễn giải và tiếp thu ý nghĩa văn hoá, tư tưởng chính trị chứa đựng trong sản phẩm đã công bố. Việc tiêu dùng này có thể lặp đi lặp lại nhiều lần nhằm thực hiện yêu cầu nâng cao trình độ chính trị, cũng như hiểu biết về bản chất chính trị quốc gia.

### 1.3. Tính kinh tế

Tính kinh tế dùng để chỉ thuộc tính sinh lời của hoạt động xuất bản, đồng thời là thuộc tính phụ xuất hiện khi hoạt động xuất bản phát triển đến một giai đoạn nhất định. Ở các nước phương Tây, tính kinh tế, nói cách khác là tính sinh lời của hoạt động xuất bản được chấp nhận như một điều đương nhiên. Tuy nhiên, chúng ta cũng cần thừa

nhận một điều: đối với xuất bản, lợi nhuận không phải là tất cả, kể cả các nước tư bản phương Tây có nền xuất bản phát triển. Năm 1974, Quốc hội Thụy Điển nhất trí thông qua chính sách văn hoá quốc gia. Nguyên tắc thứ tư của nghị quyết là "chống thương mại văn hoá, nghệ thuật" Tháng 10/1991, ông Rovdahl, Chủ tịch Hội đồng quốc gia về các vấn đề văn hóa Thụy Điển, giải thích rằng: Việc thương mại hóa văn hóa sẽ không hiệu quả. Một cuốn sách rất có giá trị, nhưng nếu nhu cầu nhỏ, nó phải được trợ cấp bởi chính phủ, không thể kiểm soát hoàn toàn bởi thị trường<sup>(5)</sup>.

*Kinh tế là phương thức vận hành của xuất bản, thể hiện trong quá trình xuất bản ở mục đích sản xuất, lưu thông và tiêu dùng sách mà qua đó giá trị chính trị tư tưởng, văn hoá được khuếch tán nhanh chóng trong xã hội.*

Trước hết, tính kinh tế sản xuất thể hiện mục đích sản xuất. Khi nói về mục đích sản xuất, chúng ta cần thừa nhận rằng: Mục đích sản xuất không chỉ dừng lại ở trao đổi mà còn để truyền bá các giá trị tri thức, truyền bá văn hoá - tư tưởng. Bởi từ khi ra đời, theo tiếng Latinh, xuất bản là Publicare, nghĩa là công bố cho mọi người được biết. Các sản phẩm được sản xuất vì nhu cầu xã hội, chứ không phải sản xuất để tự tiêu dùng. Sách chính trị thỏa mãn nhu cầu xã hội, được trao đổi để thực hiện giá trị sử dụng, chuyển đổi giá trị, qua đó giúp nhà xuất bản không ngừng thực hiện tái sản xuất và tái sản xuất mở rộng xuất bản phẩm.

*Hai, tính kinh tế sản xuất thể hiện trong quá trình lưu thông.*

Lưu thông sách là quá trình phổ biến, truyền bá các giá trị văn hóa, tư tưởng đến người tiêu dùng. Khi bước sang nền kinh tế thị trường, xuất bản được định hướng trở thành một ngành kinh tế - công nghệ phát triển độc lập, vững chắc, bên cạnh mục đích phổ biến, truyền bá, thì lưu thông xuất bản phẩm có mục đích bên trong là thực hiện giá trị của sản phẩm, thực hiện khâu đầu ra của sản xuất. Tuy nhiên, đối với sách chính trị, quá trình lưu thông xuất hiện hai trường hợp sau đây: (1) Quá trình lưu thông sách chính trị làm biến đổi, tăng trưởng tư bản tiền tệ (T thành T', T > T); (2)

Quá trình lưu thông sách chính trị - pháp luật không làm biến đổi, tăng trưởng tư bản tiền tệ ( $T \square = T$ ,  $T \square < T$  hoặc  $T \square = 0$ ).

*Ba, tính kinh tế sản xuất thể hiện trong tiêu dùng.*

Tiêu dùng sách chính trị thể hiện cơ bản nhất qua hành vi mua và sử dụng xuất bản phẩm. Mua là hành vi của người tiêu dùng, được thực hiện trên cơ sở trao đổi ngang giá. Các hoạt động mua - bán hàng hoá nói chung, sách chính trị nói riêng phải tuân theo quy luật kinh tế thị trường: trao đổi ngang giá, cạnh tranh qua giá cả, v.v. Cùng với hành vi mua, tiêu dùng sách chính trị còn thực hiện thông qua chuyển nhượng tự nguyện với các hình thức như phát, biếu, cho, tặng để đưa sản phẩm đến người tiêu dùng. Dưới góc độ kinh tế học, trong tiêu dùng sản phẩm, người mua và người bán đều mong muốn thu được lợi ích nhất định. Ngoài những lợi ích kinh tế, lợi ích tiêu dùng là phương diện người bán, sản xuất xã hội hướng tới. Tiêu dùng sách chính trị mang lại lợi ích cho người tiêu dùng sản phẩm. Độc giả thu được những lợi ích trực tiếp: Lợi ích về văn hóa, tinh thần, tư tưởng, thậm chí cả lợi ích kinh tế. Từ lợi ích văn hóa sẽ dẫn đến lợi ích kinh tế cho người sử dụng, thể hiện thông qua việc ứng dụng những tri thức đó trong sinh hoạt, lao động, sản xuất.

*Xét trong chính thể xuất bản sách chính trị, tính chính trị là thuộc tính cơ bản, nổi bật. Tính kinh tế là thuộc tính phụ chỉ được nảy sinh khi đáp ứng được tính chính trị và tính văn hoá. Thậm chí, có những lúc, tính chính trị và tính kinh tế mâu thuẫn với nhau. Song nhìn chung, các thuộc tính kép song hành tồn tại, trong đó, có thuộc tính nổi bật mang tính định hướng, làm nên giá trị thực sự của xuất bản sách chính trị.*

## 2. Vai trò của xuất bản sách chính trị

Phải khẳng định, xuất bản sách chính trị là hoạt động phổ biến tri thức trên lĩnh vực văn hoá - tư tưởng. Vai trò của xuất bản sách chính trị, được nhìn nhận trên góc độ như sau:

*Một, xuất bản sách chính trị trực tiếp giáo dục tư tưởng chính trị thông qua tác động vào nhận thức chính trị của độc giả.*

Xuất bản sách chính trị là một trong các công

cụ xây dựng hệ tư tưởng, lý luận giai cấp. Sách chính trị đã từng tồn tại lâu dài trong lịch sử, góp phần tích cực vào cuộc đấu tranh của giai cấp tư sản chống giai cấp phong kiến, giai cấp vô sản chống lại giai cấp tư sản, trong công cuộc thiết lập nền chính trị mang tính riêng biệt của mỗi quốc gia, dân tộc. Nền tảng tư tưởng của Đảng ta lấy chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm kim chỉ nam trong mọi hoạt động, phản ánh trực tiếp vào nội dung của sách chính trị. Thông qua sách chính trị, những quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước được truyền tải một cách chính thống, bền bỉ trong cũng như ngoài nước.

Vì vậy, mục tiêu giá trị của sách chính trị không thể đánh giá ngang bằng với giá thành xuất bản. Đối với xã hội, người đọc sách chính trị càng nhiều, lợi ích xã hội thu lại càng lớn. Đây là một trong những cơ sở khách quan để mục đích xuất bản sách chính trị vượt ra khỏi mục đích lợi nhuận của hoạt động sản xuất vật chất đơn thuần. Đồng thời, đây cũng là cơ sở khách quan để Nhà nước cần quan tâm, đầu tư cho sách chính trị.

*Hai, xuất bản sách chính trị góp phần định hướng dư luận xã hội.*

Sách chính trị có khả năng định hướng dư luận xã hội thông qua cung cấp cho công chúng nền tảng tư tưởng, thế giới quan, nhân sinh quan tiến bộ, đủ năng lực bác bỏ những quan điểm sai trái, thù địch. Lý luận về chủ nghĩa Mác không phải là lý luận duy nhất nhưng lý luận đó là lý luận đầu tiên đã biến chủ nghĩa xã hội từ không tưởng thành khoa học, lý luận đó đã dựng lên cơ sở vững chắc cho khoa học ấy và vạch rõ con đường mà chúng ta cần phải theo, để phát triển khoa học đó thêm nữa và phát huy nó với đầy đủ chi tiết<sup>6</sup>. Khoa học là hạt nhân hợp lý của sách chính trị, sách chính trị là sự tổng kết tri thức lý luận và tri thức thực nghiệm.

*Ba, xuất bản sách chính trị trực tiếp phổ biến tri thức khoa học về hoạt động chính trị, góp phần nâng cao trình độ hiểu biết của công chúng.*

Sách chính trị là sản phẩm cuối cùng của quy trình xuất bản. Những tri thức được truyền tải trên

án phẩm đã phá vỡ những giới hạn về thời gian và không gian, có nghĩa là, về mặt kỹ thuật, bất kể tác phẩm được tạo ra ở đâu và khi nào, chúng có thể được xuất bản bằng các phương tiện của xuất bản để phổ biến rộng rãi. Đặc biệt, với sự phát triển của công nghệ thông tin xuất bản hiện đại, xuất bản trực tuyến ra đời đã đưa tri thức thông tin được phổ biến rộng rãi hơn, tạo điều kiện thuận lợi cho công chúng nắm bắt các tri thức thông tin và phổ cập tri thức.

Công chúng được hiểu là đối tượng tiếp nhận thông tin là một tập hợp cá thể không đồng nhất. V.I.Lênin đã chia tập hợp này thành các đối tượng sau: Một, những người trí thức công nhân. Họ là những người anh hùng chân chính trong hàng ngũ công nhân, mặc dù sống thảm hại, làm việc khổ sai trong công trường, nhưng vẫn đủ nghị lực và ý chí để học. Họ có nhu cầu cao về tri thức, không ngừng học tập, rèn luyện, để từ đó trở thành những lãnh tụ xuất sắc của phong trào cách mạng; Hai, những công nhân trung bình. Họ chiếm số lượng đông đảo, tham gia phong trào, đọc sách báo xã hội chủ nghĩa. So với tầng lớp trên, những công nhân trung bình không thể hiểu được những vấn đề lý luận, thực tiễn phức tạp một cách đầy đủ; Ba, những người thuộc tầng lớp dưới trong giai cấp vô sản. Họ chiếm tỷ lệ đông đảo, chủ nghĩa xã hội hoàn toàn khó hiểu đối với họ. Đây là lực lượng cần tuyên truyền tích cực bằng việc tập hợp sách rất đại chúng, kết hợp với các biện pháp tuyên truyền, cổ động khác<sup>(7)</sup>.

Điều đó yêu cầu sách chính trị cần thiết phải đa dạng hóa tri thức nhằm có khả năng thâm nhập sâu vào công chúng. Sách chính trị là công cụ hoạt động chính trị của mọi đối tượng tham gia đời sống chính trị. Tuy nhiên, ở một khía cạnh khác, sách chính trị không thể trực tiếp, chủ động phổ biến tri thức khoa học, chính trị, nâng cao trình độ của công chúng mà phải thông qua sự nỗ lực của người tiếp nhận tri thức. Nghiên cứu về người tiếp nhận như độc giả đã trở thành trọng tâm của nghiên cứu xuất bản.

*Bốn, xuất bản sách chính trị tham gia tích cực*

*đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng giai cấp, sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.*

C.Mác từng nói xuất bản là đòn bẩy mạnh mẽ của văn hoá và của việc giáo dục tinh thần cho nhân dân. Trong xã hội có giai cấp, xuất bản sách chính trị thể hiện tập trung tính giai cấp. Khi lợi ích giai cấp thống nhất với lợi ích nhân dân, dân tộc, thì tư tưởng giai cấp thống nhất với tư tưởng dân tộc, tư tưởng nhân dân. Xuất bản sách chính trị xây dựng nền tảng tư tưởng thế giới quan, nhân sinh quan chính trị. Tính chiến đấu của sách lý luận chính trị thể hiện ở nội dung tư tưởng chứa đựng quan điểm giai cấp. Sự khác biệt ở chỗ, nó không chỉ là tư tưởng thống trị, mà còn là tư tưởng tiến bộ, đại diện ý chí và quyền lợi toàn dân tộc.

Xuất bản sách chính trị trực tiếp tham gia đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch có hiệu quả bằng việc tổ chức xuất bản, phát hành các đầu sách có chất lượng đến công chúng. Các sách xuất bản truyền tải lượng tri thức đầy đủ, sâu sắc về lý luận và thực tiễn trang bị cho họ tri thức vững chắc để nhận định, đánh giá, phản biện những quan điểm, tư tưởng gai góc, phức tạp nhằm kiếm tìm chân lý khách quan. Sách chính trị cũng là sản phẩm lưu trữ các thông tin lâu dài, ổn định và thuận lợi cho việc tích lũy, truyền bá tri thức chính trị./.

(1) Tom Standage (2015), *Từ giấy chỉ thảo đến Internet và mạng xã hội* (bản dịch tiếng Trung), Lâm Hoa dịch, Nxb. Trung tin, tr.42.

(2) Xem *Nhiệm vụ trước mắt của chúng ta*, V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, Nxb. CTQG Sự thật, T.4, tr.238.

(3) Xem *Tia lửa tuyệt vời như thế nào?*, V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, Sdd, T.4, tr.411.

(4) Xem *Dự thảo Nghị quyết về sách báo của Đảng*, V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, Sdd, T.7, tr.311.

(5) Shi-Zheng Chi (2010), *Xuất bản học hiện đại - Lý luận và thực tiễn*, Nxb. Đại học Bắc Kinh, tr.31.

(6) Xem *Cương lĩnh của chúng ta*, V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, Sdd, tr.230.

(7) Xem *Một khuynh hướng thụ lùi trong phong trào dân chủ - xã hội Nga*, V.I.Lênin (2005), *Toàn tập*, Sdd, tr.339-342.